

XUCLAMEL XILOSTI
***Lonicera xylosteum* L.**

[1753, Sp. Pl. : 175] $2n = 18$

Làmina: CARL AXEL MAGNUS LINDMANN

Lonicera xylosteum. Foto: PERE MASDÉU

NOMS POPULARS

Alemany:	Rote heckenkirsche/Beinholz/Frauenholz / Geissblatt / Gemeine heckenkirsche / Gemeines geissblatt / Gewöhnliche heckenkirsche / Heckkirsche / Rotes geissblatt
Anglès:	Fly honeysuckle/Dwarf honeysuckle / European fly honeysuckle / Flag honeysuckle / Fly woodbine / Garden honeysuckle
Castellà:	Madreselva de bosque/Camisicas de la Virgen/ Cerecillo/Sanguaña/Sanjueña
Català:	Cornera borda / Manetes de la Mare de Déu / Salvamare / Santjoanera / Xilostí / Xuclamel santjoaner / Xuclamel xilostí/ Boic moll
Danès:	Dunet gedebblad
Eslovac:	Zemolez obyčajný
Eslovè:	Kosteničevje puhastolistno / Puhastolistno kosteničevje
Estonià:	Harilik kuskanpuu/Kohlap / Kukepuu / Kuusmann / Kuusmapuu / Takispuu
Finlandès:	Lehtokuusama/Kuusama / Yleinen kuusma
Francès:	Chevrefeuille des haies/Camérisier/Camerisier à balais / Camérisier des haies / Chèvrefeuille à balais / Chèvrefeuille à fleurs blanc-jaunâtre / Chevrefeuille en arbuste / Clématite des haies / Sorian
Gal·lès:	Gwyddfïd syth
Grec:	Αγιόκλημα / Λονικέρα η ξυλώδης
Holandès:	Rode kamperfoelie
Hongarès:	Ükörke lonc
Islandès:	Dúntoppur
Italià:	Gisilòstio/Caprifoglio peloso/Caprifoglio delle siepi / Gisilostino/ Madreselva pelosa / Xilostio/ Ciliegie di volpe (FRU)
Japonès:	フライハニーサックル
Noruec:	Leddved
Polonès:	Wiciokrzew pospolity/Suchodrzew pospolity / Wiciokrzew suchodrzew
Rus:	Жимолость настоящая/Лесная Обыкновенная
Suec:	Skogstry/Bentry / Try
Turc:	Hanimeli
Txec:	Zimolez obecny/Zimolez pýřitý
Ucraïnès:	ЖИМОЛОСТЬ пухната
Xinès:	Jin Tung

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

La família de les *Caprifoliaceae* A. L. de Juss. es distingeix per tenir les flors gamopètals inferovàriques, fruits en baia doble, flors amb 5 estams i un estil filiforme, i fulles i bràctees connates.

Lonicera és un gènere de la família de les Caprifoliàcies (que comprèn també *Sambucus* i *Viburnum*) i dins aquesta família es distingeix per les fulles simples, flors en parelles, corol·la tubulosa, fruit en baia amb unes quantes llavors.

Dins el gènere, que comprèn unes 200 espècies, *Lonicera xylosteum* es distingeix per no ser trepadora, tenir les flors sempre geminades amb el tub curt i gibós, zigomorfa, bilabiada; la major part de les fules amb pecíol de més de 1.5 cm, peduncles florals de més d'1 cm, baies vermelles soldades només per la base, corol·la de més de 9 mm, bràctees de més d'1.5 mm que superen l'ovari, anteres de 1.7-2.2 mm.

Lonicera xylosteum és un arbust de fins a 2 m d'alçària que té forma quasi esfèrica. La tija té la part central amb un canal buit molt estret. L'escorça és grisa, una mica bruna, i brillant. Les tiges joves són verdes o porpres, i sempre pubescents. Les fulles, de 2-7×1-4 cm, són oposades, caduques, el·líptiques agudes, força toves, pubescents, mats, una mica blavoses. Les flors d'un banc més o menys gruenc

s'agrupen en parelles a l'extrem d'un peduncle curt (1.5-2 cm) que surt de l'aixella d'una fulla. Calze de 2-2.5 mm, amb el tub de 1.5 mm entre glabre i pubèrul o glandulós, amb 5 lòbuls de fins 0.4 mm, triangulars, ciliats. Corol·la curta (1-1.5 cm), amb 2 llavis molt desiguals, amb el tub molt curt (3-5 mm), pelut per dins, i formant una bossa a la base. Llavi superior amb 4 lòbuls. Baies globuloses, vermelles, en parelles, brillants, a penes soldades per la base. Bràctees linears més llargues que l'ovari. Filaments dels 5 estams exserts hirsuts. Pistils (2-3) soldats al calze. Estil de 8 mm, hirsut. Estigma capitat. Baies de 7-8 mm, globoses, d'un vermell fosc al madurar, soldades lleugerament per llur base, amb 3-5 llavors a l'interior ovoides, comprimides, llises d'un bru groguenc.. Les flors s'obren al capvespre i aleshores són pol·linitzades per les papallones nocturnes. La primera nit la flor és blanca i l'estil queda retorçat mentre que les anteres s'obren i dispersen al pol·len. Essent demà el tub de la corol·la es corba i es torna groguenc, i l'estil es redreça i queda apte per a rebre el pol·len d'altres flors. Així s'evita l'autopol·linització.

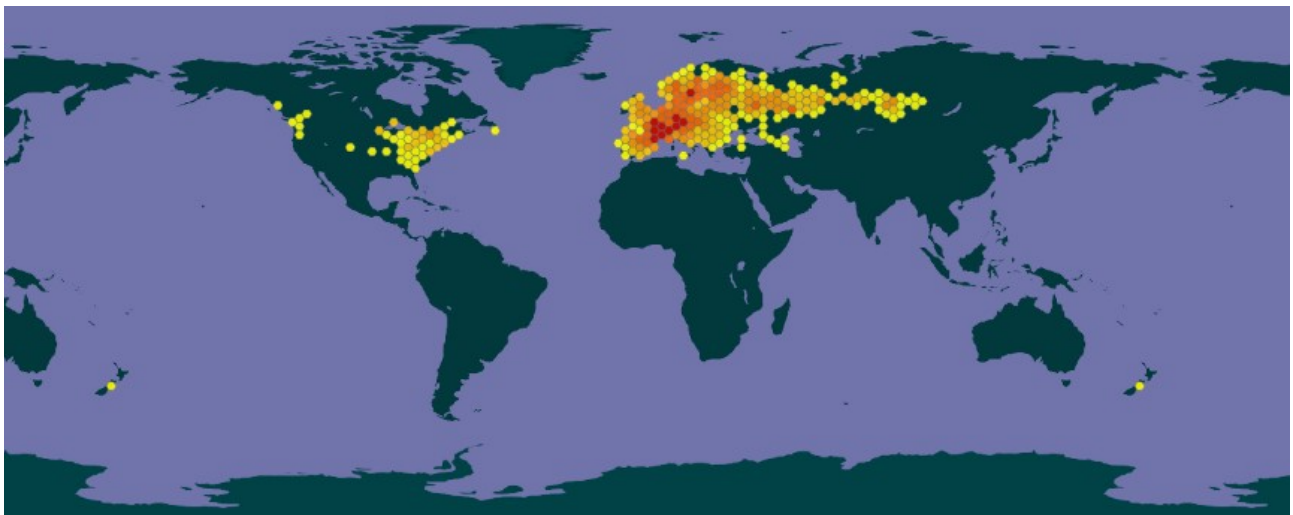
HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Es fa als marges o clarianes de rouredes de la muntanya mitjana, de les pinedes de pir oig o de la fageda. És típic del centre d'Europa, però arriba al Caucas i a la Sibèria. Introduït a Amèrica del Nord. A la península hispànica es fa al quadrant NE i a la Serralada Cantàbrica. Viu en ambients de mitja ombra, en sòls i condicions de mitja humitat. A Catalunya es troba sobre tot a la meitat NE i a les Serres Prelitorals de cap el Sud, sempre allunyada de la costa, per sobre els 500 m snm. Solen acompanyar-la:

Brachypodium sylvaticum
Buxus sempervirens
Campanula trachelium
Cornus sanguinea
Crataegus monogyna
Daphne laureola
Fragaria vesca

Galium verum
Helleborus viridis
Juniperus communis
Lonicera periclymenum
Primula veris
Prunus spinosa
Pteridium aquilinum

Quercus mas
Quercus pubescens
Rosa canina
Veronica chamaedrys
Viola sylvestris

Lonicera xylosteum al món, segons GBIF

PROPIETATS I USOS MEDICINALS

- antitumoral
- asma
- faringitis
- vomitiva (12 FRU)
- mal de coll/amigdalitis (gargarismes)
- tos

ALTRES USOS

A més de la infusió (amb flors), la planta té altres usos. Amb les rames se'n fan escombres o es barregen amb la resta de farratge per al bestiar. Amb les tiges gruixudes se'n feien culates de fusells, baquetes i petites canonades.

PRINCIPIS ACTIUS

- loxylostosidina A
- loxylostosidina B
- xylosteïna (FRU)